

UZASADNIENIE

I. Wprowadzenie

Projektowana ustawa ma na celu, przede wszystkim, wprowadzenie zmian w organizacji i funkcjonowaniu dwóch prowadzonych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego rejestrów urzędowych:

- 1) krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej (dalej: „rejestr REGON”);
- 2) krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju (dalej: „rejestr TERYT”).

Ponadto zmiany zawarte w projektowanej ustawie odnoszą się do Polskiej Klasyfikacji Działalności, która stanowi jeden z podstawowych standardów klasyfikacyjnych w Rzeczypospolitej Polskiej, opracowywanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Rozwiązania proponowane w projektowanej ustawie polegają na wprowadzeniu zmian w ustawie z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 459, z późn. zm.), dalej: „ustawa o statystyce publicznej”.

II. Charakterystyka zmian dotyczących rejestru REGON i rejestru TERYT

Analiza dotychczasowego zakresu i sposobu działania krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej oraz krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju pozwala stwierdzić, że:

- 1) niektóre z przyjętych w ustawie o statystyce publicznej rozwiązań prawnych wymagają dostosowania do zmieniającego się otoczenia prawnego;
- 2) niektóre z przyjętych w ustawie o statystyce publicznej rozwiązań prawnych nie odpowiadają aktualnym potrzebom podmiotów wpisywanych do rejestru REGON i jego użytkowników;
- 3) zasadne jest przeniesienie do ustawy części spraw uregulowanych obecnie w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń (Dz. U. poz. 2009, z późn. zm.), dalej: „rozporządzenie w sprawie rejestru REGON”, oraz w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. poz. 1031), dalej: „rozporządzenie w sprawie rejestru TERYT”, ze względu na podstawowe znaczenie tych spraw dla funkcjonowania obydwu rejestrów.

Proponowane w ustawie o statystyce publicznej zmiany dotyczące ww. rejestrów urzędowych można określić jako: zmiany porządkujące terminologię, zmiany porządkujące zakres regulacji, zmiany mające na celu rozszerzenie podstaw do weryfikacji wpisów, zmiany mające na celu ograniczenie przetwarzania danych osobowych, zmiany proceduralne.

III. Charakterystyka zmian dotyczących Polskiej Klasyfikacji Działalności

Powodem podjęcia prac nad zmianą ustawy o statystyce publicznej w obszarze standardów klasyfikacyjnych (w zakresie dotyczącym Polskiej Klasyfikacji Działalności) jest, przede wszystkim, obecnie prowadzony przegląd Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych, obowiązującej w Unii Europejskiej NACE Rev. 2, której krajowym odpowiednikiem jest Polska Klasyfikacja Działalności (PKD), wprowadzona rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885, z późn. zm.). Wprowadzenie nowych klasyfikacji NACE oraz PKD planowane jest na dzień 1 stycznia 2025 roku.

Zmiana klasyfikacji NACE oraz PKD spowoduje, między innymi, konieczność przeklasyfikowania, w stosunkowo krótkim okresie czasu, działalności podmiotów w rejestrach urzędowych. Wprowadzenie nowej klasyfikacji PKD 2025 będzie się wiązało z wystąpieniem różnego typu relacji pomiędzy poszczególnymi grupowaniami obecnie obowiązującej PKD 2007 a nowej PKD. Mogą to być: relacje identyczne, które nie uległy zmianie co do zakresu i kodyfikacji, grupowania o identycznym zakresie, ale zmienionym kodzie (wynikające z przekodowań numerycznych w obrębie klasyfikacji), grupowania, które uległy scaleniu w nowej klasyfikacji (n:1) oraz takie, które uległy podziałom w nowej

klasyfikacji na dwa lub więcej (1:n). Ten ostatni typ powiązań stwarza największe problemy przy przeklasyfikowaniu podmiotów w rejestrach urzędowych i dla tego typu relacji zasadne jest opracowanie klucza jednoznacznego (1:1).

W obecnych przepisach ustawy o statystyce publicznej nie ma podstawy prawnej, pozwalającej na określenie, w akcie wykonawczym, jednoznacznych relacji (1:1), pomiędzy grupowaniami stosowanej klasyfikacji i nowo wprowadzanej lub zmienianej, które umożliwiłaby automatyczne przeklasyfikowanie podmiotów w rejestrach urzędowych, w przypadku zmian wprowadzanych w Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Celem proponowanych zmian jest wprowadzenie do ustawy o statystyce publicznej przepisów umożliwiających następnie szczegółowe określenie tych relacji jednoznacznych w akcie wykonawczym.

Z drugiej strony, projektowana ustawa ma również na celu wprowadzenie podstawy prawnej w akcie rangi ustawowej umożliwiającej przeklasyfikowanie z urzędu podmiotów, które w rejestrach urzędowych mają wskazany kod PKD 93.29.Z i które do dnia 31 grudnia 2023 r. nie złożą wniosku o zmianę wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (dalej: „CEiDG”), Krajowym Rejestrze Sądowym (dalej: „KRS”) lub rejestrze REGON i nie wybiorą samodzielnie kodu 93.29.A albo 93.29.B, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2020 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. poz. 1249, z 2021 r. poz. 1364 oraz z 2022 r. poz. 1551).

Bez uregulowania tej kwestii, po dniu 31 grudnia 2023 r. zaistniałaby luka prawna w zakresie dotyczącym przedsiębiorców zarejestrowanych, dla których przedmiot prowadzonej działalności jest oznaczony pozostawionym w mocy do końca okresu przejściowego kodem PKD 93.29.Z, a którego zmiana z urzędu na jeden z nowych kodów (PKD 93.29.A albo PKD 93.29.B) nie byłaby możliwa. Oznaczałoby to niemożność dalszego stosowania, w odniesieniu do przedsiębiorców, po dniu 31 grudnia 2023 r. kodu PKD 93.29.Z, przy jednoczesnym braku możliwości jego zmiany na kod PKD 93.29.A albo PKD 93.29.B.

Projektowana ustawa zawierać będzie przepisy stanowiące podstawę prawną umożliwiającą zmianę z urzędu pozostawionego w mocy kodu PKD 93.29.Z na kod PKD 93.29.B (art. 8). Następnie ustalenie relacji jednoznacznej pomiędzy omawianymi kodami PKD zostanie wprowadzone w akcie wykonawczym, który zostanie wydany na podstawie art. 8 ust. 2 projektowanej ustawy.

IV. Charakterystyka pozostałych zmian w przepisach ustawy o statystyce publicznej

1. Zmiana proponowana w art. 1 pkt 1 projektu ustawy polegająca na nadaniu nowego brzmienia przepisowi art. 1 ustawy o statystyce publicznej, który określa zakres przedmiotowy tej ustawy, ma na celu jednoznaczne podkreślenie w tym przepisie, że poza dotychczasową regulacją, ustawa o statystyce publicznej określa również zasady i podstawy prowadzenia krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej oraz krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju.
Obecny przepis art. 1 ustawy o statystyce publicznej odnosi się jedynie do badań statystycznych, ich organizacji oraz trybu prowadzenia. Po wprowadzeniu projektowanych zmian, część ustawy poświęcona rejestrom urzędowym (REGON i TERYT) zostanie znacznie rozbudowana, wobec czego istotne jest, aby w przepisach ogólnych nowelizowanej ustawy sprawy te zostały wyraźnie wskazane, jako podlegające jej regulacjom.
2. Zmiana proponowana w art. 1 pkt 2 projektu ustawy polegająca na nadaniu nowego brzmienia przepisowi pkt 1 w art. 13 ust. 3 ustawy o statystyce publicznej ma charakter wynikowy – służy dostosowaniu treści tego przepisu do zmian terminologicznych wprowadzanych projektowaną ustawą (*vide* zmiana zawarta w art. 1 pkt 3 projektu ustawy), a także odejściu od dotychczas stosowanego pojęcia „oznaczenia kodowe przyjęte w rejestrze terytorialnym” na rzecz pojęcia „identyfikatory przyjęte w rejestrze terytorialnym” (*vide* w szczególności uchylene ust. 3 w art. 47 i dodanie nowego art. 48a).

V. Szczegółowy opis zmian dotyczących rejestru REGON

1. Zmiana proponowana w art. 1 pkt 3 projektu ustawy ma na celu zastąpienie we wszystkich przepisach nowelizowanej ustawy wyrazów „numer identyfikacyjny” wyrazami „numer identyfikacyjny REGON”. Należy podkreślić, że pojęcie takie już funkcjonuje w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie rejestru REGON (§ 12 ust. 1).
2. Zmiana proponowana w art. 1 pkt 7 projektu ustawy ma na celu zastąpienie we wszystkich przepisach nowelizowanej ustawy wyrazów „rejestr podmiotów” wyrazami „rejestr REGON”. Należy podkreślić, że pojęcie takie już funkcjonuje w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie rejestru REGON (§ 1).
3. Zmiana w art. 41 ust. 1 ustawy o statystyce publicznej (art. 1 pkt 6 lit. a projektu ustawy) polega na wprowadzeniu doprecyzowania jednoznacznie wskazującego, że rejestr REGON oraz rejestr TERYT są prowadzone w systemach teleinformatycznych – znaczenie tego pojęcia zostało ustalone w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070, z późn. zm.) i nie budzi obecnie wątpliwości. W zakresie dotyczącym rejestru REGON kwestia ta dotychczas była uregulowana w § 1 rozporządzenia w sprawie rejestru REGON, a w zakresie dotyczącym rejestru TERYT – w § 1 rozporządzenia w sprawie rejestru TERYT. Skutkiem doprecyzowania na poziomie ustawy sposobu prowadzenia rejestrów w systemach teleinformatycznych będzie pominięcie tych treści w obydwu ww. aktach wykonawczych.
Ponadto w art. 41 ust. 2a nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 6 lit. b projektu ustawy) jednoznacznie określono, że podmiotem odpowiedzialnym za funkcjonowanie tych systemów teleinformatycznych jest jednostka obsługi statystyki publicznej, utworzona na podstawie art. 27 tej ustawy, właściwa w zakresie dostarczania i rozwoju usług informatycznych niezbędnych do prawidłowej realizacji zadań przez służby statystyki publicznej. Jednostką tą jest Centrum Informatyki Statystycznej, działające na podstawie statutu stanowiącego załącznik do zarządzenia Nr 7 Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 28 maja 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu zadań i organizacji Centrum Informatyki Statystycznej (Dz. Urz. GUS poz. 27).
4. Zmiany proponowane w art. 42 nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 8 projektu ustawy):
 - a) Zmiana polegająca na dodaniu ust. 1a w art. 42 ma za zadanie jednoznacznie określić cel prowadzenia rejestru REGON – jest nim ewidencjonowanie podmiotów gospodarki narodowej i ich jednostek lokalnych, a także zapewnienie dostępu do informacji o podmiotach gospodarki narodowej i ich jednostkach lokalnych.
 - b) Zmiany w ust. 3 w art. 42 dotyczą modyfikacji zakresu informacji o podmiotach gospodarki narodowej, podlegających wpisowi do rejestru REGON.

Proponuje się następujące zmiany:

- Dodanie adresu do doręczeń, a także uszczegółowienie danych wchodzących w zakres wpisu, co stanowi odpowiedź na postulaty zgłaszane przez podmioty gospodarki narodowej (nadanie nowego brzmienia pkt 1 w art. 42 ust. 3).
W zakresie dotyczącym adresu do doręczeń – obecnie na podstawie wzorów wniosków RG określonych w trybie rozporządzenia w sprawie rejestru REGON jest gromadzony jedynie adres do korespondencji oraz nazwa podmiotu do korespondencji (natomiast w CEIDG, CRP KEP adres ten określony jest jako adres do doręczeń). Dodatkowo w CEIDG jest to adres obowiązkowy (przedsiębiorca może nie podać adresu stałego miejsca wykonywania działalności gospodarczej), przy czym pozostawiono także możliwość przesłania korespondencji na zwykły adres do doręczeń na potrzeby umożliwienia realizacji korespondencji w okresie przejściowym, a także na ewentualność, kiedy – w przypadkach wyszczególnionych w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 569, z późn. zm.) – nie będzie możliwe przesłanie korespondencji w postaci elektronicznej. Wobec powyższego zasadne jest uzupełnienie zakresu przedmiotowego danych gromadzonych w rejestrze REGON o dane ułatwiające kontakt z podmiotem.
- Wyróżnienie w ramach formy prawnej podmiotu: formy prawnej podstawowej i formy prawnej szczególnej (nadanie nowego brzmienia pkt 3 w art. 42 ust. 3).

Obecnie ww. podział dotyczący formy prawnej podmiotu gospodarki narodowej uregulowany jest w § 7 rozporządzenia w sprawie rejestru REGON, natomiast dotychczasowa regulacja ustawowa ogranicza się jedynie do wskazania, że wpisowi podlega „forma prawna”. Zasadne jest doprecyzowanie w ustawie, iż zbierane są informacje w podstawowej i szczególnej formie prawnej, ponieważ w tych dwóch formach informacje są faktycznie gromadzone i prezentowane.

- Jednoznaczne wskazanie typu podmiotu będącego jednostką sektora finansów publicznych: jednostka budżetowa albo samorządowy zakład budżetowy (dodanie pkt 3a w art. 42 ust. 3).

Proponowane zmiana ma na celu zwiększenie wartości informacyjnej rejestru REGON przez wskazanie, czy dana jednostka sektora finansów publicznych to jednostka budżetowa czy samorządowy zakład budżetowy. Wymóg określenia jednej z tych dwóch form finansowania podmiotu będącego jednostką sektora finansów publicznych występuje obecnie na wniosku RG-OP.

- Doprecyzowanie w rejestrze REGON wykonywanej przez podmiot działalności, w tym rodzaju przeważającej działalności, poprzez wprowadzenie odesłania do Polskiej Klasyfikacji Działalności (nadanie nowego brzmienia pkt 4 w art. 42 ust. 3).
- Dodanie daty rozpoczęcia i zakończenia likwidacji oraz rozdzielenie daty zgonu albo znalezienia zwłok osób fizycznych wpisywanych do CEIDG od daty zgonu albo znalezienia zwłok pozostałych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (nadanie nowego brzmienia pkt 5 w art. 42 ust. 3).

Proponowane zmiany zwiększą wartość informacyjną rejestru. Rozdzielenie daty zgonu albo znalezienia zwłok osób fizycznych wpisanych do CEIDG od daty zgonu albo znalezienia zwłok pozostałych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – jest powiązane z proponowanym brzmieniem art. 45 ust. 1 (*vide* art. 1 pkt 12 lit. a projektu ustawy). Data zgonu albo znalezienia zwłok osoby fizycznej wpisanej do CEIDG została wprowadzona do zakresu przedmiotowego rejestru REGON w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw (Dz. U. z 2021 r. poz. 170), dalej: „ustawa o zarządzie sukcesyjnym”, która wprowadziła do ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. z 2022 r. poz. 541) przepis stanowiący, że wykreślenie przedsiębiorcy z CEIDG następuje niezwłocznie po upływie 2 miesięcy od dnia śmierci albo znalezienia zwłok przedsiębiorcy, nie później niż w terminie 7 dni od dnia, w którym upłynął ten okres, chyba że wpis do CEIDG zawiera informację o powołaniu zarządcy sukcesyjnego przez przedsiębiorcę albo w tym okresie został powołany zarządca sukcesyjny (art. 30 ust. 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy). Wskazana wyżej ustawa o zarządzie sukcesyjnym zmieniła również ustawę o statystyce publicznej – w art. 42 ust. 3 pkt 5 ustawy o statystyce publicznej została dodana data zgonu albo znalezienia zwłok osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą. Daty te powinny być jawne i dostępne dla osób trzecich tylko odnośnie przedsiębiorcy, który we własnym imieniu wykonywał działalność gospodarczą na podstawie wpisu do CEIDG, natomiast w przypadku pozostałych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą informacja o zgonie albo znalezieniu zwłok powinna stanowić jedynie podstawę wykreślenia wpisu i nie podlegać udostępnianiu.

- Rozszerzenie zakresu informacyjnego dotyczącego jednostek lokalnych (nadanie nowego brzmienia pkt 9 w art. 42 ust. 3).

Aktualnie w zakres informacji o jednostkach lokalnych wchodzi informacje określone w art. 42 ust. 3 pkt 1 i 4-8. Jednak na gruncie ustawy z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2022 r. poz. 2500) wyodrębnione jednostki wewnętrzne mogą dysponować własnymi numerami identyfikacji podatkowej NIP – zgodnie z art. 5 ust. 3 pkt 1 wymienionej ustawy zgłoszenie identyfikacyjne podatników

niebędących osobami fizycznymi zawiera w przypadku zakładów (oddziałów) osób prawnych oraz innych wyodrębnionych jednostek wewnętrznych będących podatnikami – NIP oraz inne dane dotyczące jednostki macierzystej). Rozszerzenie zakresu informacji o jednostkach lokalnych o NIP, informacje kontaktowe, o których mowa art. 42 ust. 3 pkt 10 oraz informacje o samodzielnym sporządzaniu sprawozdania finansowego zwiększy wartość informacyjną rejestru – w szczególności w odniesieniu do jednostek podmiotów publicznych.

- Wprowadzenie zmiany polegającej na zastąpieniu wyrazów „numer telefonu i faksu siedziby” wyrazami „numer telefonu i faksu” (nadanie nowego brzmienia pkt 10 w art. 42 ust. 3). Jednocześnie wprowadzany jest obowiązek podawania do rejestru REGON numer telefonu i faksu, adresu poczty elektronicznej oraz strony internetowej, o ile podmiot takie posiada (dotychczas podawanie tych danych było fakultatywne). Nie powinna mieć miejsce sytuacja, że podmiot decyduje się prowadzić działalność gospodarczą, a jednocześnie uniemożliwia organowi rejestrowemu kontakt ze sobą.
Numery te w CEIDG, CRP KEP (dane uzupełniające) nie są powiązane z siedzibą. Do danych kontaktowych zostanie dodany też adres do doręczeń elektronicznych. Ustawa z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych przewiduje rozszerzenie zakresu przedmiotowego CEIDG oraz KRS o adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych, o ile podmiot taki posiada.
Obecnie nie są udostępniane z rejestru REGON dane kontaktowe osób fizycznych podlegających wpisowi w oparciu o dane i informacje przekazane z CEIDG, nawet jeśli przedsiębiorca na formularzu CEIDG-1 nie sprzeciwił się udostępnianiu, a w przypadku danych kontaktowych podmiotów wpisanych do KRS – pobieranych w ramach danych uzupełniających z CRP KEP – numer telefonu, faksu, adres poczty elektronicznej udostępniane są, jeśli wyrażono zgodę na wniosku NIP-8. W przypadku podmiotów wpisywanych w oparciu o wniosek RG-OF (np. rolnicy, komornicy), RG-OP (np. podmioty publiczne, spółki cywilne, wspólnoty mieszkaniowe) brak jest obecnie możliwości wyrażenia zgody na udostępnianie danych kontaktowych. Zgodnie z pouczeniem na wniosku, w przypadku uzupełnienia pól informacje podlegają udostępnieniu – art. 45 ust 1 nowelizowanej ustawy. Zmiana terminologii w odniesieniu do podmiotów wpisywanych do rejestru po złożeniu wniosków RG będzie wiązała się z koniecznością zbierania informacji o zgodzie, która jest niezasadna w przypadku podmiotów publicznych. Stąd w zmienianym art. 45 ust. 1 zaproponowano dodanie wyrazów „o ile podmiot je podaje do rejestru i wyrazi zgodę na ich udostępnianie, jeżeli zgoda ta jest wymagana przepisami wydanymi na podstawie art. 46 albo odrębnymi przepisami”.
- c) Zmiany w pkt 2 w ust. 3a w art. 42 mają na celu rozszerzenie zakresu danych uzupełniających pozyskiwanych z CRP KEP o adres do doręczeń, jeśli podmiot taki wskazał na wniosku NIP-8.
- d) Zmiana polegająca na nadaniu nowego brzmienia ust. 5 w art. 42 ma na celu wprowadzenie obowiązku aktualizowania danych kontaktowych w rejestrze REGON przez podmioty zarejestrowane w tym rejestrze oraz informowania o zmianach zachodzących w zakresie tych danych.
- e) Zmiana polegająca na nadaniu nowego brzmienia zdaniu pierwszemu w ust. 6 w art. 42 ma na celu wprowadzenie zasady, że wniosek o wpis do rejestru REGON należy złożyć w wybranym urzędzie statystycznym – w terminie 14 dni od zaistnienia okoliczności uzasadniających wpis, a wniosek o zmianę cech objętych wpisem oraz wniosek o skreślenie – w terminie 7 dni od zaistnienia okoliczności uzasadniających zmianę lub skreślenie. W związku z obecnymi rozwiązaniami systemowymi, nie ma przeszkód, by złożenie wniosku przez podmiot mogło nastąpić w dowolnym urzędzie statystycznym. Nie ma obecnie uzasadnienia dla składania wniosków jedynie w urzędzie właściwym dla siedziby albo miejsca zamieszkania podmiotu.
- f) Zmiana polegająca na dodaniu ust.8a i 8b w art. 42 ma na celu:

- Podkreślenie, że aktualizacja rejestru REGON dokonywana jest w szczególności na podstawie informacji i danych zgromadzonych w: CEiDG, KRS, RSPO oraz CRP KEP (ust. 8a). Zmiana ta służy podkreśleniu wiodącej roli wskazanych rejestrów jako źródeł informacji zawartych w rejestrze REGON. Już obecnie na wiodącą rolę tych rejestrów wskazują art. 42 ust. 7 pkt 1 i 3 oraz ust. 11 i 14;
- Wprowadzenie możliwości korzystania z danych zawartych w rejestrze PESEL dla potrzeb weryfikacji wpisu w rejestrze REGON, aktualizacji cech objętych wpisem do tego rejestru oraz skreślenia wpisu osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą (ust. 8b pkt 1). Umożliwi to wykreślanie wpisów osób zmarłych (aktualnie uprawnienie to jest uregulowane w rozporządzeniu w sprawie rejestru REGON), jak i weryfikację cech osób fizycznych (niewpisanych do CEiDG);
- Wprowadzenie możliwości korzystania z danych zawartych w CRP KEP dla potrzeb weryfikacji wpisu w rejestrze REGON, aktualizacji informacji o numerze identyfikacji podatkowej (NIP) oraz informacji o jego unieważnieniu lub uchyleniu (ust. 8b pkt 2). Aktualnie uprawnienie to jest uregulowane w rozporządzeniu w sprawie rejestru REGON) (§ 2 pkt 11);
- Wprowadzenie możliwości korzystania z danych zawartych w systemach informacyjnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dla potrzeb weryfikacji wpisu w rejestrze REGON w zakresie informacji o liczbie pracujących.

Rozszerzenie katalogu metod aktualizacji rejestru REGON w sposób proponowany w ust. 8a i 8b będzie miało pozytywny wpływ na aktualność danych w tym rejestrze.

- g) Zmiana polegająca na uchyleniu ust. 9 w art. 42 ma na celu usunięcie zbędnej regulacji. Wpis indywidualnych gospodarstw rolnych do rejestru REGON następował na podstawie wykazu indywidualnych gospodarstw i działek rolnych, które były przekazywane przez urzędy gmin urzędом statystycznym na mocy ustawy z dnia 11 maja 1994 r. o zadaniach zleconych gminie, związanych z organizacją i prowadzeniem spisów rolnych (Dz. U. poz. 288, z późn. zm.). Ostatniej aktualizacji tych wykazów urzędy gmin dokonały w 2001 r. – ww. ustawa została uchylona z dniem 25 sierpnia 2009 r. W obecnym stanie prawnym osoby prowadzące indywidualne gospodarstwa rolne dokonują wpisów w trybie wniosku RG-OF.
- h) Zmiana polegająca na dodaniu ust. 15 w art. 42 ma na celu ustanowienie podstawy prawnej umożliwiającej dokonywanie zmiany lub uzupełnienia z urzędu niektórych danych wymienionych w ust. 3, tj.:
- adresów na podstawie danych rejestru TERYT – aktualnie uprawnienie to jest uregulowane w rozporządzeniu w sprawie rejestru REGON (§ 2 pkt 10 lit. a);
 - numeru identyfikacji podatkowej (NIP) – aktualnie uprawnienie to jest uregulowane w rozporządzeniu w sprawie rejestru REGON (§ 2 pkt 11);
 - numeru identyfikacyjnego REGON i numeru PESEL wspólników spółki cywilnej. Na przykład w przypadku, gdy spółka dokonuje zgłoszenia wpisu przed wpisem wspólników do CEiDG brak jest możliwości wskazania na formularzu RG-SC numeru REGON wspólnika, zatem niezasadnym jest żądanie uzupełnienia danych w trybie wnioskowym, gdy istnieje możliwość dopisania numeru powiązanego z podanym numerem PESEL;
 - kodów szczególnych form prawnych (aktualnie uprawnienie to jest uregulowane w § 2 pkt 10 lit. c rozporządzenia w sprawie rejestru REGON) lub weryfikacji dotyczącej poprawnego zaklasyfikowania grup podmiotów;
 - informacji o rodzajach wykonywanych działalności, opisywanych wg PKD, w przypadku zmian w klasyfikacji.
5. Zmiana proponowana w art. 1 pkt 9 projektu ustawy polegająca na dodaniu art. 42a i 42b ma na celu umożliwienie sprostowania albo skreślenia z urzędu wpisu w rejestrze REGON.

Sprostowaniu z urzędu może podlegać wpis, który:

- 1) zawiera oczywiste błędy, lub
- 2) jest niezgodny z treścią wniosku podmiotu, lub
- 3) jest niezgodny ze stanem faktycznym wynikającym z innych ewidencji lub rejestrów urzędowych.

Sprostowanie będzie dokonywane na podstawie danych otrzymanych od właściwych organów prowadzących inne ewidencje lub rejestry lub ujawnionych w tych ewidencjach lub rejestrach (np. KRS, CEIDG).

W przypadku rozbieżności we wpisach w innych ewidencjach lub rejestrach oraz rejestrze REGON, niezasadne jest żądanie dokonania zgłoszenia przez podmiot.

Organ prowadzący ewidencję lub rejestr urzędowy informuje Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego o stwierdzonych niezgodnościach w zakresie danych i informacji zawartych w rejestrze REGON z danymi i informacjami wynikającymi z jego ewidencji lub rejestru urzędowego (art. 42a).

Z kolei proponowane dodanie art. 42b ustanawia podstawę prawną do dokonania skreślenia wpisu z urzędu lub danych objętych wpisem w przypadku:

- 1) wielokrotnego nadania temu podmiotowi numeru identyfikacyjnego REGON (podobne rozwiązanie występuje już w polskim systemie prawa – przesłanka taka umożliwia unieważnienie numeru NIP);
- 2) gdy wpis ten został dokonany z naruszeniem prawa (podobne rozwiązanie występuje już w systemie prawa – przesłanka taka umożliwia wykreślenie przedsiębiorcy z CEiDG);
- 3) gdy wpis zawiera dane niezgodne z rzeczywistym stanem rzeczy (np. nieuprawnione wykorzystanie adresu);
- 4) zgonu osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą niepodlegającą wpisowi do CEIDG (w przypadku przedsiębiorców wpisanych do CEiDG skreślenie następuje na podstawie danych z CEiDG po upływie 2 miesięcy od zgonu, jeśli nie zostanie ustanowiony zarządca sukcesyjny, w przypadku pozostałych osób fizycznych podstawę wykreślenia stanowić będą mogły dane z rejestru PESEL, odpisu aktu zgonu). Aktualnie uprawnienie to jest uregulowane w rozporządzeniu w sprawie rejestru REGON (§ 2 pkt 7-8);
- 5) niewpisania podmiotu do właściwej ewidencji lub rejestru dotyczących prowadzenia określonego rodzaju działalności (np. może dotyczyć podmiotów, które: od wielu lat nie składają wniosków, gdyż już nie istnieją; podmiotów wpisanych w rejestrze REGON na podstawie wpisu do wcześniejszej Ewidencji Działalności Gospodarczej, który nie został przeniesiony do CEiDG; spółek w organizacji, które nie dokonały wpisu do KRS);
- 6) zniesienia albo likwidacji podmiotu na podstawie odrębnych przepisów.

W przypadkach, o których mowa powyżej w pkt 1 i 2, numer identyfikacyjny REGON podmiotu zostaje anulowany (art. 42b ust. 2).

Obecnie wprowadzone do systemu informacje nie podlegają zmianie w sposób inny niż na wniosek. Sprawia to, że błędy jakimi obarczony jest wpis, o ile nie zostaną zmienione na wniosek podmiotu, figurują w rejestrze. Jest to rozwiązanie nieracjonalne, biorąc pod uwagę, że jeśli błąd jest oczywisty, winien być zlikwidowany bez potrzeby angażowania podmiotu. Analogicznie

w sytuacji, gdy okaże się, że wpisane dane nie pokrywają się z treścią wniosku, albo gdy Prezes GUS otrzyma od organów prowadzących ewidencje lub rejestry informacje o niezgodności danych pochodzących z tych rejestrów.

Ponadto w przypadku podmiotu, który nie podlega wpisowi do innego rejestru lub ewidencji, stanowiących podstawę wpisu do rejestru REGON, na wniosek osoby, która udokumentowała posiadanie tytułu prawnego do nieruchomości wskazanej we wpisie w rejestrze REGON i która uprawdopodobni dysponowanie danymi kontaktowymi, o których mowa w art. 42 ust 3 pkt 10, mogą zostać z rejestru REGON skreślone:

- 1) dane adresowe tej nieruchomości;
- 2) dane kontaktowe tego podmiotu.

W art. 42b ust. 4 jednoznacznie określono, że skreślenie danych i informacji, o których mowa w ust. 1-3, następuje w formie czynności materialno-technicznej.

6. Zmiana proponowana w art. 1 pkt 10 lit. a projektu ustawy polegająca na nadaniu nowego brzmienia ust. 1 i 2 w art. 43 ma na celu uproszczenie tych przepisów oraz usunięcie zbędnych odesłań. Zawarte w tych przepisach odesłania do ePUAP są obecnie nadmiarowe. Kwestie dotyczące ePUAP regulują odrębne przepisy. Zgodnie z proponowanym, zredukowanym do niezbędnego minimum, brzmieniem ust. 1 w art. 43, informacja o nadanym podmiotowi i jego jednostkom lokalnym numerze identyfikacyjnym REGON jest udostępniana w sposób, o którym mowa w art. 45a (tj. na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego oraz za pomocą usług sieciowych).

7. Zmiana proponowana w art. 1 pkt 10 lit. b projektu ustawy, polegająca na dodaniu ust. 2a w art. 43, ma na celu jednoznaczne wskazanie, że potwierdzeniem nadania numeru identyfikacyjnego REGON jest również ujawnienie tego numeru za pośrednictwem CEIDG, KRS oraz RSPO. Informacja o numerze REGON przekazywana jest do ww. rejestrów bezpośrednio z rejestru REGON.
8. Zmiany proponowane w art. 44 nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 11 projektu ustawy):
 - a) Zmiana polegająca na nadaniu nowego brzmienia ust. 1 w art. 44 ma na celu nałożenie na organy prowadzące rejestry sądowe obowiązku wpisywania numeru identyfikacyjnego REGON podmiotu nadanego w rejestrze REGON, posługiwania się nim przy przekazywaniu informacji oraz stosowania jednolitych oznaczeń kodowych opisu podstawowych cech podmiotu, kodowanych według standardów klasyfikacyjnych, na takich samych zasadach, jak ma to już obecnie miejsce w przypadku pozostałych organów prowadzących rejestry urzędowe i systemy informacyjne administracji publicznej zawierające dane o poszczególnych podmiotach. Dotychczas organy prowadzące rejestry sądowe były wyłączone z tego obowiązku.
Należy wyjaśnić, że informacja o nadanym numerze identyfikacyjnym REGON jest przekazywana automatycznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego do Krajowego Rejestru Sądowego, bezpośrednio po nadaniu tego numeru. Nadanie numeru identyfikacyjnego i przekazanie informacji w tym przedmiocie do KRS może nastąpić w terminie 3 dni, jeżeli zachodzi konieczność zakodowania nazwy miejscowości niezgodnej z rejestrem TERYT lub ustalenia, czy podmiotowi nie został uprzednio nadany numer identyfikacyjny REGON. Ponadto KRS stosuje kody PKD, w tym dla działalności przeważającej na poziomie podklasy.
 - b) Zmiana polegająca na nadaniu nowego brzmienia wprowadzeniu do wyliczenia w ust. 2 w art. 44 ma na celu rozszerzenie na Główny Urząd Statystyczny obowiązku przekazywania informacji z rejestru REGON organom wymienionym w tym przepisie i na zasadach określonych w tym przepisie. Dotychczas zadanie takie obciążało wyłącznie urzędy statystyczne. W praktyce jednak, omawiane zadanie może być realizowane również przez GUS, co powinno znaleźć odzwierciedlenie w przepisach ustawy.
 - c) Zmiana polegająca na dodaniu ust. 2a w art. 44 ma na celu umożliwienie udostępniania komornikom sądowym danych z rejestru REGON w zakresie niezbędnym do realizacji ich ustawowych zadań – w związku z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzaniem spisu inwentarza.
 - d) Dodanie ust. 2b w art. 44 jednoznacznie wskaże, że udostępnianie informacji z rejestru REGON organom wskazanym w ust. 2 oraz komornikom sądowym, o których mowa w ust. 2a, następuje za pomocą usług sieciowych lub w inny uzgodniony sposób.
 - e) Zmiana w ust. 3 w art. 44 ma charakter wynikowy – jest konsekwencją dodania w tym artykule ust. 2a.
9. Zmiany proponowane w art. 45 nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 12 projektu ustawy):
 - a) Zmiana polegająca na nadaniu nowego brzmienia ust. 1 w art. 45 ma na celu uszczegółowienie zakresu i podstawy udostępniania danych (w związku z rozszerzeniem zakresu danych gromadzonych w rejestrze REGON o adres do doręczeń, adres do doręczeń elektronicznych, wyszczególnieniem daty zgonu w odniesieniu do przedsiębiorców wpisywanych do CEIDG, zmianą terminologii w zakresie telefonu, faksu oraz oparciu udostępniania o zgodę – jeśli jest wymagana). Obecnie prezentowanie daty zgonu albo znalezienia zwłok dotyczy osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, zgodnie z art. 42 ust. 3 pkt 5 i art. 45 ust. 1 ustawy dotyczy każdej osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, co wydaje się nadmiarowe biorąc pod uwagę, iż daty te są istotne jedynie odnośnie przedsiębiorcy, który we własnym imieniu wykonywał działalność gospodarczą na podstawie wpisu do CEIDG (art. 1 ustawy o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej). W przypadku pozostałych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą informacja o zgonie albo znalezieniu zwłok powinna stanowić jedynie podstawę wykreślenia wpisu i nie podlegać udostępnianiu.

- b) Zmiana polegająca na dodaniu ust. 1a-1d w art. 45 ma na celu ograniczenie udostępniania danych zgromadzonych w rejestrze REGON osobom trzecim.

W przypadku podmiotów, które po uzyskaniu wpisu do rejestru REGON, zgodnie z danymi i informacjami przekazanymi z CEiDG nie podjęły działalności, udostępniane będą wyłącznie numer identyfikacyjny REGON oraz informacja o niepodjęciu działalności po uzyskaniu tego wpisu (ust. 1a). Jest to związane z koniecznością zachowania numeru identyfikacyjnego REGON, który mógł zostać pobrany przez inne systemy, dlatego zasadnym jest udostępnianie informacji o wpisie przynajmniej w ograniczonym zakresie.

W przypadku osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą skreślonych z CEiDG lub z rejestru REGON informacje i dane, o których mowa w art. 45 ust. 1, będą udostępniane tylko przez 10 lat od dnia tego skreślenia, a po upływie tego okresu udostępniane będą wyłącznie numer identyfikacyjny REGON oraz informacja o niepodjęciu działalności po uzyskaniu tego wpisu (ust. 1b). Zatem w takim przypadku korzyścią będzie ograniczenie zakresu udostępnianych informacji po upływie 10-letniego okresu.

Odnośnie podmiotów skreślonych z rejestru REGON, w trybie określonym w art. 42b ust. 1 pkt 1 i 2 (tj. podmiotów, którym nadano wielokrotnie numerem REGON i podmiotów, których wpis został dokonany z naruszeniem prawa, czego konsekwencją w obu przypadkach jest skreślenie podmiotu z urzędu i anulowanie numeru REGON), udostępnianie takiego wpisu również nie będzie miało miejsca, poza numerem identyfikacyjnym REGON i informacjami o skreśleniu tego podmiotu z rejestru REGON oraz anulowaniu danego numeru identyfikacyjnego REGON (ust. 1c).

Informacje, o których mowa w art. 45 ust. 1a-1c będą udostępniane na stronie internetowej Głównego Urzędu Statystycznego oraz za pomocą usług sieciowych.

- c) Zmiana polegająca na dodaniu ust. 3a i 3b w art. 45 ma na celu umożliwienie nieodpłatnego udostępniania danych z rejestru REGON podmiotom wchodzącym w skład systemu szkolnictwa wyższego i nauki lub działającym na rzecz tego systemu, dla celów prowadzenia przez nie badań naukowych. Dane udostępniane są na pisemny wniosek danego podmiotu. Jeżeli jednak udostępnienie danych z rejestru REGON dla ww. celów wymagałoby poniesienia dodatkowych nakładów lub niewspółmiernie dużego wysiłku wiążącego się z dodatkowymi kosztami, udostępnia się te dane pod warunkiem zwrotu przez wnioskodawcę nakładów lub kosztów.

10. Zmiana polegająca na nadaniu nowego brzmienia art. 45a nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 13 projektu ustawy) ma na celu rezygnację z udostępniania informacji zawartych w rejestrze REGON za pośrednictwem ePUAP (*vide* wyjaśnienia do zmiany polegającej na nadaniu nowego brzmienia ust. 1 i 2 w art. 43). Jednocześnie w zmienianym przepisie zostaje wskazana dodatkowa możliwość udostępniania danych za pomocą usług sieciowych.

Zmiana nawiązuje do rozwiązania zawartego w art. 15a ust. 4 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, który stanowi, że udostępnienie danych, o których mowa w art. 15a ust. 1 (tj. danych gromadzonych w prowadzonym rejestrze publicznym lub w systemie teleinformatycznym), następuje za pośrednictwem usług sieciowych między systemem teleinformatycznym, z którego udostępniane są dane, a systemem teleinformatycznym, przy użyciu którego świadczona jest usługa online.

11. Zmiana polegająca na nadaniu nowego brzmienia przepisowi upoważniającemu zawartemu w art. 46 nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 14 projektu ustawy) jest konsekwencją ww. zmian, które w znacznej części dotyczą przeniesienia do nowelizowanej ustawy materii uregulowanej dotychczas w akcie wykonawczym. Zakres spraw przekazanych do uregulowania w nowym rozporządzeniu Rady Ministrów będzie obejmował szczegółowy sposób i metodologię prowadzenia i aktualizacji rejestru REGON oraz wzory wniosków i zaświadczeń, nie będzie natomiast obejmował wzorów wniosków. Nie ulegają przy tym natomiast zmianie wytyczne dotyczące treści aktu wykonawczego. Jednocześnie przepis przejściowy (art. 5 projektu ustawy) gwarantuje, że dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 46 ustawy o statystyce publicznej (tj. obecnie obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń), zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 46 tej ustawy, w brzmieniu nadanym

projektowaną ustawą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, i mogą być w tym czasie zmieniane.

12. Zmiana proponowana w art. 1 pkt 20 projektu ustawy polega na uchyleniu art. 62 nowelizowanej ustawy, ponieważ przepis ten utracił już aktualność.

Uchylany przepis dotyczył kwestii przejściowych i dostosowawczych związanych z rejestrem REGON, które zostały zrealizowane do końca 1997 r.

VI. Szczegółowy opis zmian dotyczących rejestru TERYT

1. Zmiany proponowane w art. 47 nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 15 projektu ustawy):

a) Zmiana polegająca na dodaniu ust. 1a w art. 47 ustawy o statystyce publicznej ma za zadanie jednoznaczne określenie celu prowadzenia rejestru TERYT – jest nim zapewnienie możliwości jednolitego kodowania obiektów terytorialnych w rejestrach urzędowych i systemach informacyjnych administracji publicznej.

b) Zmiany w ust. 2 w art. 47 dotyczą ponownego ustalenia katalogu systemów wchodzących w skład rejestru TERYT.

Proponuje się utworzenie nowego systemu identyfikatorów i nazw ulic (art. 47 ust. 2 pkt 2a), który zostaje wyodrębniony z dotychczasowego systemu identyfikacji adresowej ulic, nieruchomości, budynków i mieszkań. W związku z powyższym nazwa dotychczasowego systemu identyfikacji adresowej ulic, nieruchomości, budynków i mieszkań ulega zmianie na „system identyfikacji adresowej budynków i mieszkań” (art. 47 ust. 2 pkt 4).

Katalog ulic (tj. proponowany obecnie „system identyfikatorów i nazw ulic”) utworzono w 1993 r. i w czasie prac nad projektem obecnie obowiązującej ustawy o statystyce publicznej jego rola nie była jeszcze w pełni skonkretyzowana. Został on więc ujęty w ramach systemu identyfikacji adresowej ulic, nieruchomości, budynków i mieszkań. Obecnie katalog ulic pełni funkcję samodzielnego systemu i łącznie z systemami identyfikatorów i nazw jednostek podziału terytorialnego oraz identyfikatorów i nazw miejscowości służy, w zakresie nazw ulic, do kodowania adresów występujących w innych rejestrach. Celem wprowadzenia proponowanej zmiany jest formalne usankcjonowanie katalogu ulic jako odrębnego systemu. Konsekwencją zaproponowanej zmiany jest zmiana nazwy ostatniego systemu, z którego wyłączono odniesienie do ulic. Ponadto zrezygnowano z ujmowania w nazwie tego systemu pojęcia „nieruchomość”. Pojęcie to występuje w systemie jedynie w kontekście numeracji budynków – nieruchomości niezabudowane nie są w rejestrze ujmowane.

c) Zmiana polegająca na uchyleniu ust. 2a i 2b w art. 47 związana jest z przeniesieniem materii zawartej w tych przepisach do nowego art. 47g ust. 1 i 2. Zmiana ta ma na celu uporządkowanie w ustawie o statystyce publicznej kolejności przepisów dotyczących rejestru TERYT, uwzględniając ich znaczenie w systemie prawa. Ma to związek z wprowadzanymi projektowaną ustawą kompleksowymi zmianami w części ustawy, która dotyczy organizacji i prowadzenia tego rejestru.

d) Zmiana polegająca na uchyleniu ust. 3 w art. 47 związana jest z przeniesieniem materii zawartej w tym przepisie do nowego art. 48a.

Treść dotychczasowego przepisu dotyczącego obowiązku stosowania oznaczeń kodowych przyjętych w rejestrze terytorialnym przez organy prowadzące inne rejestry urzędowe i systemy administracji publicznej zostanie uzupełniona i doprecyzowana w nowym art. 48a. Zmiana ma charakter porządkowy. Uzasadnienie wprowadzonej zmiany zostało również opisane w wyjaśnieniu do art. 48a.

2. Zmiany polegające na dodaniu art. 47a-47f do nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 16 projektu ustawy) mają na celu usystematyzowanie i jednoznaczne określenie zakresu informacji gromadzonych w poszczególnych systemach wchodzących w skład rejestru TERYT (wymienionych w art. 47 ust. 2) oraz określenie źródeł stanowiących podstawę ich aktualizacji.

Art. 47a dotyczy zakresu i podstaw prawnych aktualizacji systemu identyfikatorów i nazw jednostek podziału terytorialnego.

Proponowane regulacje nie uwzględniają gromadzenia w systemie odrębnych identyfikatorów dla delegatur w miastach: Kraków, Łódź, Poznań i Wrocław. Dla jednostek tych brak jest podstawy prawnej do ich wydzielenia jako jednostek podziału terytorialnego. Obecnie w każdym z tych miast delegatury zostały zniesione, zastąpiły je jednostki pomocnicze, którymi są dzielnice – ich granice nie są tożsame z granicami delegatur. Jednostki pomocnicze mogą powstawać w każdej gminie, jeśli zostanie to określone w jej statucie. Nie są one jednak jednostkami podziału terytorialnego i rejestr TERYT nie jest zobowiązany do prowadzenia ich urzędowych identyfikatorów.

Art. 47b określa zakres informacji gromadzonych w systemie identyfikatorów i nazw miejscowości oraz wskazuje przepisy stanowiące źródło informacji do aktualizacji tego systemu.

W art. 47c uwzględniono zakres informacji gromadzonych w nowowydzielonym systemie identyfikatorów i nazw ulic oraz źródła informacji do aktualizacji tego systemu.

Analogicznie rozwiązanie zastosowano w przypadku systemu identyfikacji adresowej budynków i mieszkań ujętego w art. 47e.

Art. 47d precyzuje zawartość systemu rejonów statystycznych i obwodów spisowych oraz wskazuje zakres informacji podlegających aktualizacji.

Natomiast w art. 47f:

- a) wskazano termin dokonania aktualizacji systemu identyfikatorów i nazw jednostek podziału terytorialnego oraz systemu identyfikatorów i nazw miejscowości (ust. 1);
- b) dla systemów: rejonów statystycznych i obwodów spisowych oraz identyfikacji adresowej budynków i mieszkań rozszerzono aktualizację o możliwość wprowadzania zmian w oparciu o zmiany ustalone w ramach przeprowadzanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego spisów powszechnych (ust. 2);
- c) uwzględniono możliwość korekty błędów i uzupełnienia danych w związku z prowadzoną weryfikacją systemów (ust. 3).

Materia uwzględniona w treści art. 47a-47f w pewnej części jest obecnie uregulowana w rozporządzeniu w sprawie rejestru TERYT. W związku z kompleksową analizą przepisów regulujących funkcjonowanie tego rejestru uznano za zasadne jej włączenie do aktu rangi ustawowej.

3. Zmiana polegająca na dodaniu art. 47g do nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 16 projektu ustawy) dotyczy przeniesienia do tego przepisu przepisów zawartych w obecnym art. 47 ust. 2a i 2b i ma na celu uporządkowanie przepisów w związku z wprowadzeniem kompleksowych zmian w ustawie o statystyce publicznej w części dotyczącej rejestru TERYT. Ponadto, w ramach ust. 2 doprecyzowano, które systemy rejestru terytorialnego podlegają identyfikacji przestrzennej w oparciu o rejestry geodezyjne (literalnie wskazano poszczególne systemy rejestru terytorialnego objęte tą zasadą). Celem zmiany jest wyłączenie z tej zasady systemu rejonów statystycznych i obwodów spisowych, dla którego pierwotnym i referencyjnym źródłem informacji przestrzennych są własne zbiory danych (art. 47g ust. 3), prowadzone i aktualizowane w ramach kompetencji jednostek służb statystyki publicznej. System rejonów statystycznych i obwodów spisowych został wyłączony z grupy systemów, dla której identyfikacja zachodzi w oparciu o zewnętrzne zbiory danych, o których mowa w art. 47g ust. 2.
4. Zmiana polegająca na dodaniu art. 47h-47l do nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 16 projektu ustawy) ma na celu uregulowanie na poziomie ustawowym obowiązku współdziałania z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego organów prowadzących inne urzędowe rejestry i ewidencje, co ma znaczący wpływ na aktualność i jakość informacji gromadzonych w rejestrze TERYT. W projektowanych przepisach określono współdziałanie Głównego Geodety Kraju z Prezesem GUS w prowadzeniu i aktualizacji rejestru terytorialnego w zakresie danych objętych państwowym rejestrem granic i powierzchni jednostek podziałów terytorialnych kraju oraz zintegrowanym systemem informacji o nieruchomościach – obejmującym udostępnianie dla potrzeb rejestru TERYT informacji o obrębach ewidencyjnych, działkach ewidencyjnych, nazewnictwie ulic oraz adresach budynków i lokali (art. 47h). Zobowiązano powiatowych inspektorów nadzoru budowlanego oraz organy administracji geodezyjnej i kartograficznej w powiecie (art. 47i) do przekazywania informacji o nowych i ubywających budynkach i mieszkaniach – niezbędny zakres informacji przekazywanych przez

te organy został wskazany w art. 47i ust. 2 (szczegółowy zakres informacji zostanie doprecyzowany w nowym rozporządzeniu, które zostanie wydane na podstawie zmienionego art. 49).

Ze względu na wykorzystanie danych rejestru TERYT w systemach do prowadzenia ewidencji ludności, istotne jest również współdziałanie z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego ministra właściwego do spraw informatyzacji odpowiedzialnego za prowadzenie rejestru PESEL, polegające na udostępnianiu dla potrzeb rejestru terytorialnego informacji o adresach mieszkań występujących w rejestrze PESEL (art. 47j).

Projektowane przepisy nakładają również na wójtów (burmistrzów/prezydentów miast) obowiązek przekazywania Prezesowi Głównego Urzędu Statystycznego informacji dotyczących terenów objętych zmianami w podziale terytorialnym, nazewnictwa ulic i numeracji porządkowej budynków (art. 47k).

Dodatkowo w związku z wyjaśnianiem poprawności informacji wprowadzanych do rejestru TERYT przewidziano współdziałanie z jednostkami służb statystyki publicznej organów prowadzących urzędowe rejestry i systemy informacyjne administracji publicznej. Zagadnienia te w dużej części są uregulowane w obecnie obowiązującym rozporządzeniu w sprawie rejestru TERYT, jednak z uwagi na ich podstawowe znaczenie powinny zostać określone w akcie prawnym rangi ustawy.

5. Zmiany proponowane w art. 48 nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 17 projektu ustawy) polegające na uchyleniu ust. 2 oraz dodaniu ust. 3 mają celu ponowne ukształtowanie przepisów dotyczących udostępniania danych z rejestru TERYT.

Obecny art. 48 ust. 2 odnosi się do procesu udostępniania informacji z rejestru TERYT poprzez odwołanie do przepisów regulujących materię rejestru REGON (art. 44 ust. 2) i nie w pełni oddaje sytuację rejestru TERYT. Istnieje więc konieczność ustalenia odrębnej regulacji w tym zakresie. W ramach tego proponuje się uchylenie dotychczasowego ust. 2 w art. 48 i dodanie nowego ust. 3, który odnosi się wyłącznie do rejestru TERYT i wskazuje zakres oraz metody udostępniania danych z tego rejestru. Z uwagi na jawność rejestru wskazaną w art. 48 ust. 1, udostępnianiu podlegają dane zgromadzone w systemach wymienionych w art. 47 ust. 2. Przepisy ustawy nie przewidują ograniczeń w udostępnianiu danych, wobec czego dane te dostępne są dla wszystkich zainteresowanych. Udostępnianie odbywa się z zastosowaniem uniwersalnych rozwiązań, tj. za pośrednictwem strony internetowej GUS w postaci usług pobierania, przeglądania i wyszukiwania, a także za pomocą usług sieciowych.

6. Zmiana polegająca na dodaniu art. 48a do nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 18 projektu ustawy) ma na celu kompleksowe ujęcie zagadnienia dotyczącego stosowania identyfikatorów rejestru TERYT przez rejestry urzędowe w jednym akcie prawnym rangi ustawy oraz wyeliminowanie wątpliwości dotyczących zakresu wykorzystania identyfikatorów rejestru terytorialnego w innych rejestrach urzędowych i systemach informacyjnych administracji publicznej zobowiązanych do ich stosowania.

Proponowany przepis stanowi w zasadniczej części powtórzenie aktualnie obowiązujących przepisów ujętych w art. 47 ust. 3 ustawy o statystyce publicznej (przepis w aktualnym brzmieniu zostanie uchylony) oraz § 16 i § 17 rozporządzenia w sprawie rejestru TERYT. Dodatkowo zaproponowano przeredagowanie tego przepisu, aby wynikające z niego obowiązki nie budziły wątpliwości interpretacyjnych – przepis został doprecyzowany poprzez uwzględnienie wśród rejestrów zobowiązanych do używania identyfikatorów również rejestrów sądowych oraz poprzez wskazanie przypadków ich użycia. Należy zauważyć, że funkcjonujące aktualnie przepisy ustawy o statystyce publicznej oraz rozporządzenia w sprawie rejestru TERYT nakładają obowiązek stosowania przez inne rejestry identyfikatorów rejestru terytorialnego i ich aktualizacji w związku z aktualizacją rejestru dokonaną w rejestrze TERYT. Proponowane zmiany nie wprowadzają zatem dodatkowych obowiązków, a jedynie doprecyzowują regulacje z tym związane. Zakłada się, że większość rejestrów i systemów informacyjnych administracji publicznej stosuje już identyfikatory rejestru terytorialnego. W tych przypadkach, w których warunek ten nie jest jeszcze spełniony przewiduje się, że ewentualne działania dostosowujące, wynikające z obowiązku stosowania tych identyfikatorów zostaną wprowadzone w trybie modernizacji oprogramowania służącego do prowadzenia tych rejestrów.

Niezależnie od tego, w przypadku organów prowadzących rejestry urzędowe i systemy informacyjne administracji publicznej, w których identyfikatory (mimo obowiązku funkcjonującego od ponad 20 lat) nie są dotychczas stosowane lub aktualizowane lub są stosowane w niewystarczającym zakresie, przewidziano w art. 3 projektowanej ustawy czas na dostosowanie

tych rejestrów i systemów informacyjnych do wymogów określonych w art. 48a. Zaproponowany termin 2 lat od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy należy uznać za okres wystarczający na dostosowanie oprogramowania systemów teleinformatycznych służących do prowadzenia rejestrów urzędowych i systemów informacyjnych administracji publicznej.

7. Zmiana polegająca na nadaniu nowego brzmienia przepisowi upoważniającemu zawartemu w art. 49 nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 19 projektu ustawy) jest konsekwencją ww. zmian, które w znacznej części dotyczą przeniesienia do nowelizowanej ustawy materii uregulowanej dotychczas w akcie wykonawczym. Zakres spraw przekazanych do uregulowania w nowym rozporządzeniu Rady Ministrów będzie obejmował:

- 1) szczegółowy zakres informacji gromadzonych w systemach wchodzących w skład rejestru terytorialnego;
- 2) sposób i metodologię prowadzenia i aktualizacji systemów wchodzących w skład rejestru terytorialnego, w tym terminy i tryb przekazywania przez organy administracji publicznej informacji i zbiorów danych niezbędnych do aktualizacji tych systemów oraz szczegółowy zakres informacji i zbiorów danych przekazywanych przez poszczególne organy.

Ponadto przepis upoważniający zostanie dostosowany do wymagań określonych w art. 92 ust. 1 Konstytucji RP, poprzez jednoznaczne wskazanie wytycznych dotyczące treści aktu wykonawczego, co dotychczas nie miało miejsca.

Jednocześnie przepis przejściowy (art. 6 projektu ustawy) gwarantuje, że dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 49 ustawy o statystyce publicznej (tj. obecnie obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego), zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 49 tej ustawy, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, i mogą być w tym czasie zmieniane.

8. Zmiana proponowana w art. 1 pkt 21 projektu ustawy polega na uchyleniu art. 65 nowelizowanej ustawy, ponieważ przepis ten utracił już aktualność.

Uchylany przepis dotyczył aktualizacji rejestru terytorialnego w ramach prac przygotowawczych do przeprowadzonego dwadzieścia lat temu Narodowego Spisu Powszechnego w 2002 r. Proponowana zmiana ma zatem na celu usunięcie nieaktualnego przepisu. W miejsce tego przepisu proponuje się wprowadzenie aktualizacji systemu rejonów statystycznych i obwodów spisowych oraz systemu identyfikacji adresowej budynków i mieszkań zmianami ustalonymi w ramach prowadzonych przez Prezesa GUS spisów powszechnych (art. 47f ust. 2).

VII. Szczegółowy opis zmian dotyczących Polskiej Klasyfikacji Działalności

1. Zmiana polegająca na dodaniu ust. 2a w art. 40 (art. 1 pkt 4 projektu ustawy) ma na celu poszerzenie zakresu spraw, które po wejściu w życie projektowanej ustawy, będą regulowane w rozporządzeniu w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności. Poza sprawami, które dotychczas są regulowane w tym rozporządzeniu, określonymi w art. 40 ust. 2, tj. samą standardową klasyfikacją, nowe rozporządzenie będzie określać również wzajemne relacje pomiędzy obowiązującą i wprowadzaną albo zmienianą klasyfikacją, umożliwiające przeklasyfikowanie oraz zmianę z urzędu działalności podmiotów w CEiDG, rejestrze REGON oraz KRS. Rozporządzenie w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności będzie po wejściu w życie projektowanej ustawy wydawane na podstawie art. 40 ust. 2 i 2a ustawy o statystyce publicznej.

Główny Urząd Statystyczny, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom użytkowników, każdorazowo przy opracowywaniu nowej Polskiej Klasyfikacji Działalności albo wprowadzaniu zmian w tej klasyfikacji, będzie opracowywać jednoznaczny klucz powiązań, pomiędzy dotychczasową i nową (albo zmienianą) klasyfikacją. Klucz ten będzie umożliwiać automatyczne przeklasyfikowanie podmiotów w rejestrach urzędowych, w przypadku, gdy nie złożą one w jednym z rejestrów (CEiDG, KRS lub rejestr REGON) wniosków o aktualizację wpisu, w wyznaczonym do tego okresie przejściowym. Klucz ten będzie stanowił integralną część rozporządzenia wprowadzającego albo zmieniającego PKD, wydawanego na podstawie projektowanego art. 40 ust. 2 i 2a.

2. Zmiana polegająca na dodaniu ust. 2b w art. 40 (art. 1 pkt 4 projektu ustawy) ma na celu ustalenie wytycznych dotyczących treści rozporządzenia w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, które będzie wydawane na podstawie art. 40 ust. 2 i 2a ustawy o statystyce publicznej, zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 92 ust. 1 Konstytucji RP.
3. Jednocześnie przepis przejściowy (art. 4 projektu ustawy) gwarantuje, że w przypadku Polskiej Klasyfikacji Działalności dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy o statystyce publicznej (tj. obecnie obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. poz. 1885, z późn. zm.), zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 i 2a ustawy o statystyce publicznej, jednak nie dłużej niż do dnia 1 stycznia 2025 r., i mogą być w tym czasie zmieniane.
Przepis ten jest konieczny ze względu na potrzebę zapobieżenia utracie mocy obowiązującego ww. dotychczasowego rozporządzenia Rady Ministrów z w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (z powodu rozszerzenia zakresu spraw, które powinny być przedmiotem tego aktu po wejściu w życie projektowanej ustawy, a także dodania wytycznych dotyczących treści tego rozporządzenia).
4. Zmiana polegająca na dodaniu art. 40a do nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 5 projektu ustawy) ma na celu ukształtowanie rozwiązań prawnych umożliwiających automatyczne (z urzędu) przeklasyfikowanie podmiotów w CEiDG oraz rejestrach urzędowych (KRS, REGON) w przypadku wydawania nowej albo wprowadzania zmian w Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Proponuje się w tym zakresie następujący mechanizm:

- Po pierwsze, podmioty wykonujące działalność gospodarczą, której przedmiot jest oznaczony w CEiDG, KRS lub rejestrze REGON kodem Polskiej Klasyfikacji Działalności, który podlega uchyleniu lub zmianie, zobowiązane są zgłosić w tych rejestrach:
 - 1) nowy lub zmieniony kod – w przypadku kontynuowania dotychczasowej działalności;
 - 2) nowy kod – w przypadku zmiany dotychczasowej działalności na inny rodzaj działalności.
- Kod ten wynika z wzajemnych relacji pomiędzy obowiązującą i wprowadzaną albo zmienianą klasyfikacją, które każdorazowo w takim przypadku określa rozporządzenie Rady Ministrów, wydawane na podstawie art. 40 ust. 2 i 2a ustawy. Zgłoszenie powinno być dokonane w terminie równoczesnego stosowania dotychczasowej i wprowadzanej albo zmienianej klasyfikacji, który może być określony w tym rozporządzeniu.
- Po upływie tego terminu, w razie niedopełnienia ww. obowiązku przez podmiot wykonujący działalność gospodarczą, kod PKD jest zmieniany z urzędu w sposób określony we ww. wzajemnych relacjach pomiędzy obowiązującą i wprowadzaną albo zmienianą klasyfikacją.
 - W przypadku nieokreślenia w rozporządzeniu Rady Ministrów, wydawanym na podstawie art. 40 ust. 2 i 2a ustawy, terminu równoczesnego stosowania dotychczasowej i wprowadzanej albo zmienianej klasyfikacji, zmiana z urzędu kodu PKD jest możliwa niezwłocznie po wejściu w życie tego rozporządzenia.

Przepisy ust. 3-5 w art. 40a wyznaczają szczegółowe zasady i terminy zmiany z urzędu kodu PKD w poszczególnych rejestrach:

- W przypadku CEiDG oraz rejestru REGON zmiana z urzędu kodu PKD na nowy lub zmieniony kod, jest dokonywana w terminie 7 dni od dnia upływu ww. terminu równoczesnego stosowania dotychczasowej i wprowadzanej albo zmienianej klasyfikacji (jeżeli został określony). Należy podkreślić, że przepis art. 21a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, który wejdzie w życie z dniem określonym w komunikacie wydanym na podstawie art. 155 ust. 10 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 569 i 1002), będzie pozwalał na zmianę z urzędu danych wpisanych w CEiDG, jeżeli konieczność dokonania zmiany tych danych wynika ze zmian w standardowych klasyfikacjach i nomenklaturach, o których mowa w przepisach o statystyce publicznej (w szczególności dotyczy to zmian w Polskiej Klasyfikacji Działalności), o ile w konkretnym przypadku będzie to możliwe.

- W przypadku KRS zmiana z urzędu kodu PKD na nowy lub zmieniony kod, będzie dokonywana w terminie 30 dni od dnia upływu ww. terminu równoczesnego stosowania dotychczasowej i wprowadzanej albo zmienianej klasyfikacji (jeżeli został określony). Mając na uwadze konieczność zapewnienia spójności systemu prawa, tj. zastosowania analogicznych rozwiązań w przypadku podmiotów wpisanych do KRS, jak w przypadku przedsiębiorców rejestrowanych w CEiDG, przepis podobny do art. 21a ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy powinien zostać dodany do ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1683, z późn. zm.), co już od roku 2021 jest przedmiotem uzgodnień Głównego Urzędu Statystycznego oraz Ministerstwa Rozwoju i Technologii z Ministerstwem Sprawiedliwości. Nowelizacja tej ustawy wydaje się być niezbędna dla zapewnienia efektywności omawianych zmian, które zostaną wprowadzone w ustawie o statystyce publicznej.
- W przepisie ust. 5 zawarto istotne ograniczenie dotyczące zmiany z urzędu w rejestrze REGON – zmiana taka jest dokonywana wyłącznie w odniesieniu do podmiotów, które nie są wpisane do CEiDG oraz KRS. Natomiast w przypadku podmiotów wpisanych do CEiDG albo KRS zmiany w rejestrze REGON są zaciągane automatycznie w sposób wtórny – po ich wprowadzeniu w tych rejestrach.

VIII. Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

W projektowanej ustawie zamieszczono przepisy przejściowe i dostosowujące (art. 2-7).

W przepisach dostosowujących rozstrzygnięto następujące kwestie:

1. W art. 2 wyznaczono organom prowadzącym: CEiDG (tj. ministrowi właściwemu ds. spraw gospodarki), rejestr REGON (tj. Prezesowi GUS) oraz KRS (tj. Ministrowi Sprawiedliwości) termin na dostosowanie tych rejestrów urzędowych do wymagań określonych w dodawanym art. 40a, które umożliwiłaby automatyczne przeklasyfikowanie podmiotów, w przypadku zmian wprowadzanych w Polskiej Klasyfikacji Działalności, jeżeli podmiot nie dokona takiego przeklasyfikowania samodzielnie w wyznaczonym w tym celu terminie.
Jeżeli wymienione rejestry urzędowe nie spełniają w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy wymagań określonych w art. 40a dodawanym do ustawy o statystyce publicznej, organy prowadzące te rejestry mają obowiązek dostosować je do tych wymagań, w terminie do dnia 31 grudnia 2025 r., tj. do dnia, w którym upłynie pierwszy rok obowiązywania nowej Polskiej Klasyfikacji Działalności. Wejście w życie tej klasyfikacji planowane jest na dzień 1 stycznia 2025 roku, przy czym zakłada się, że rozporządzenie Rady Ministrów wprowadzające ten akt ustanowi roczny okres przejściowy równoczesnego stosowania dotychczasowej i nowej klasyfikacji. W tym okresie przedsiębiorcy będą mieli obowiązek samodzielnie złożyć wnioski o przeklasyfikowanie dotychczasowego kodu PKD w jednym z trzech wymienionych rejestrów urzędowych (CEiDG, rejestr REGON, KRS). Jeżeli nie dopełnią tego obowiązku, po upływie okresu przejściowego kod PKD zostanie w tych rejestrach zmieniony z urzędu.
Wyznaczony w art. 2 projektowanej ustawy okres dostosowawczy na wprowadzenie zmian prawnych oraz organizacyjno-technicznych dotyczących każdego z wymienionych rejestrów, umożliwiających przeklasyfikowanie kodu PKD z urzędu, należy uznać za wystarczający, mając w szczególności na uwadze dotychczasowe konsultacje trójstronne z udziałem przedstawicieli zainteresowanych organów, prowadzone w tym zakresie już od roku 2021.
2. W art. 3 wyznaczono organom prowadzącym rejestry urzędowe i systemy informacyjne administracji publicznej, w tym rejestry sądowe, nie spełniające w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy wymagań określonych w art. 48a dodawanym do ustawy o statystyce publicznej, termin na dostosowanie tych rejestrów urzędowych i systemów informacyjnych do wskazanych wymagań. Termin ten wynosi 2 lata od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Proponowany art. 48a (dodawany projektowaną ustawą) stanowi w zasadniczej części powtórzenie aktualnie obowiązujących przepisów ujętych w art. 47 ust. 3 ustawy o statystyce publicznej (przepis ten zostaje uchylony) oraz § 16 i § 17 rozporządzenia w sprawie rejestru TERYT, a także ma na celu rozszerzenie katalogu rejestrów zobowiązanych do używania identyfikatorów zawartych w rejestrze TERYT o rejestry sądowe. Należy zatem założyć, że większość rejestrów urzędowych i systemów informacyjnych administracji publicznej stosuje już identyfikatory rejestru

terytorialnego. W tych przypadkach, w których warunek ten nie jest jeszcze spełniony przewiduje się, że ewentualne działania dostosowujące zostaną wprowadzone w trybie modernizacji oprogramowania służącego do prowadzenia tych rejestrów. Zaproponowany termin 2 lat od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy należy uznać za okres wystarczający na dostosowanie oprogramowania systemów teleinformatycznych służących do prowadzenia rejestrów urzędowych i systemów informacyjnych administracji publicznej.

W przepisach przejściowych rozstrzygnięto następujące kwestie:

1. Czasowo utrzymano w mocy dotychczasowe akty wykonawcze dotyczące: Polskiej Klasyfikacji Działalności (art. 4), rejestru REGON (art. 5) oraz rejestru TERYT (art. 6), co było konieczne w związku ze zmianami wprowadzanymi w odpowiednich przepisach upoważniających, na podstawie których akty te zostały wydane.

W przypadku Polskiej Klasyfikacji Działalności dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy o statystyce publicznej (tj. obecnie obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 i 2a ustawy o statystyce publicznej, jednak nie dłużej niż do dnia 1 stycznia 2025 r., i mogą być w tym czasie zmieniane.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 46 ustawy o statystyce publicznej (tj. obecnie obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń), zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 46 tej ustawy, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, i mogą być w tym czasie zmieniane.

Podobnie dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 49 ustawy o statystyce publicznej (tj. obecnie obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 grudnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia, stosowania i udostępniania krajowego rejestru urzędowego podziału terytorialnego kraju oraz związanych z tym obowiązków organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego), zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 49 tej ustawy, w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, i mogą być w tym czasie zmieniane.

2. W art. 7 ust. 1 została rozstrzygnięta kwestia przepisów intertemporalnych, które od dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (wydawanych na podstawie art. 40 ust. 2 i 2a ustawy o statystyce publicznej) należy stosować do wniosków o wpis podmiotu w CEiDG, KRS lub rejestrze REGON. Należy przy tym zauważyć, że wpisem w wymienionych rejestrach jest również zmiana wcześniej dokonanego wpisu (*vide* np. art. 6 ust. 2 ustawy o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy).

W sprawach określenia do takich wniosków kodu PKD:

- 1) dla podmiotów rozpoczynających wykonywanie działalności – w zakresie dotyczącym określenia kodu działalności tych podmiotów według PKD – stosowana będzie nowa klasyfikacja określona w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 i 2a ustawy o statystyce publicznej (art. 7 ust. 1 pkt 1 projektu ustawy);
- 2) dla podmiotów, które rozpoczęły wykonywanie działalności przed dniem wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 i 2a ustawy o statystyce publicznej w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności i zamierzają kontynuować dotychczasową działalność – w zakresie dotyczącym aktualizacji kodu PKD – stosuje się wzajemne relacje między odpowiednimi kodami PKD, określone w tych przepisach wykonawczych (art. 7 ust. 1 pkt 2 lit. a projektu ustawy);
- 3) dla podmiotów, które rozpoczęły wykonywanie działalności przed dniem wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 i 2a ustawy o statystyce publicznej w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności i zamierzają zmienić dotychczasową działalność na inny rodzaj działalności – w zakresie dotyczącym zmiany kodu PKD – stosowana będzie bezpośrednio nowa klasyfikacja określona w nowych przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 i 2a ustawy o statystyce publicznej (art. 7 ust. 1 pkt 2 lit. b projektu ustawy).

3. Ponadto należy zauważyć, że przepis przejściowy (art. 4 projektowanej ustawy), utrzymując w mocy – maksymalnie do dnia 1 stycznia 2025 r. – dotychczasowe przepisy wykonawcze w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności, wydane na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy o statystyce publicznej (tj. obecnie obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD)), umożliwi zmianę tego rozporządzenia w omawianym okresie przejściowym. W razie zaistnienia takiej zmiany dotychczasowego rozporządzenia w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), przepis przejściowy (art. 7 ust. 2 projektowanej ustawy) rozstrzyga jednoznacznie kwestię przepisów intertemporalnych, które należy stosować do wniosków o wpis podmiotu w CEiDG, KRS lub rejestrze REGON.

W sprawach określenia do takich wniosków kodu PKD:

- 1) dla podmiotów rozpoczynających wykonywanie działalności po wejściu w życie w okresie przejściowym zmiany dotychczasowego rozporządzenia w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) – w zakresie dotyczącym określenia kodu działalności tych podmiotów według PKD (art. 7 ust. 2 pkt 1 projektu ustawy);
- 2) dla podmiotów, które rozpoczęły wykonywanie działalności przed dniem wejścia w życie zmiany dotychczasowego rozporządzenia w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) i zamierzają kontynuować dotychczasową działalność – w zakresie dotyczącym aktualizacji kodu PKD (art. 7 ust. 2 pkt 2 lit. a projektu ustawy);
- 3) dla podmiotów, które rozpoczęły wykonywanie działalności przed dniem wejścia w życie zmiany dotychczasowego rozporządzenia w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) i zamierzają zmienić dotychczasową działalność na inny rodzaj działalności – w zakresie dotyczącym zmiany kodu PKD (art. 7 ust. 2 pkt 2 lit. b projektu ustawy)

– jednolicie stosowana będzie klasyfikacja określona w zmienionych przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 (art. 7 ust. 2 projektu ustawy).

4. Przepis art. 8 rozstrzyga istotną kwestię przeklasyfikowania z urzędu podmiotów wykonujących działalność gospodarczą, której przedmiot jest oznaczony kodem Polskiej Klasyfikacji Działalności, który przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy został zmieniony na podstawie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy o statystyce publicznej, a którego wykonanie pozostawiono w mocy na podstawie tych przepisów wykonawczych przez okres określony w tych przepisach, umożliwiając podmiotom wykonującym tę działalność gospodarczą zgłoszenie wniosku o zmianę wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowym Rejestrze Sądowym lub rejestrze REGON. Opisywana w tym przepisie sytuacja dotyczy podmiotów obecnie wykonujących działalność gospodarczą, której przedmiot jest oznaczony kodem PKD 93.29.Z, a które obecnie – do dnia 31 grudnia 2023 r. – mają czas na złożenie wniosku o zmianę wpisu w jednym z trzech rejestrów wymienionych w § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. poz. 1249, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2020 r.”, tj. CEiDG, KRS lub rejestrze REGON.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2020 r., wydane z inicjatywy ministra właściwego do spraw gospodarki, wprowadziło w Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) zmianę polegającą na wydzieleniu w klasie PKD 93.29 *Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna* podklasy 93.29.A obejmującej działalność rozrywkową i rekreacyjną, organizowaną w pomieszczeniach lub innych miejscach o ograniczonej przestrzeni, w szczególności działalność tzw. pokojów zagadek, domów strachu i podobnych form rozrywki lub rekreacji. Rozwiązanie to miało na celu ułatwienie identyfikacji i kontroli tego rodzaju działalności, w szczególności pod kątem zapewnienia bezpieczeństwa przeciwpożarowego w miejscach, gdzie jest ona prowadzona. Zakres zmian wprowadzonych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2020 r. w Polskiej Klasyfikacji Działalności odnosił się tylko do klasy PKD 93.29 *Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna*, podklasy PKD 93.29.Z i dotyczył podziału klasy PKD 93.29, na poziomie krajowym klasyfikacji, na dwie podklasy: 93.29.A *Działalność pokojów zagadek, domów strachu, miejsc do tańczenia i w zakresie innych form rozrywki lub rekreacji organizowanych w pomieszczeniach lub w innych miejscach o zamkniętej przestrzeni* i 93.29.B *Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna, gdzie indziej niesklasyfikowana*. Dwie nowo utworzone podklasy zastąpiły dotychczas obowiązującą podklasę PKD 93.29.Z, której zakres został podzielony.

Przepis przejściowy (§ 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2020 r.) dotyczy dwóch możliwych sytuacji (ust. 1 i 2). Zgodnie z § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2020 r., do wniosków o wpis podmiotów:

- 1) rozpoczynających wykonywanie działalności gospodarczej;
- 2) wykonujących działalność gospodarczą, której przedmiot jest oznaczony kodem PKD 93.29.Z, i które po wejściu w życie tego rozporządzenia złożą wnioski o zmianę wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowym Rejestrze Sądowym lub krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej

– stosowane są przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2020 r., tj. przedmiot działalności tych podmiotów oznaczany jest jednym z nowych kodów: PKD 93.29.A albo PKD 93.29.B.

Inny możliwy przypadek przewidziany został w § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 2020 r. i dotyczy podmiotów wykonujących przed dniem wejścia w życie tego rozporządzenia, tj. przed dniem 1 sierpnia 2020 r., działalność gospodarczą, której przedmiot jest oznaczony kodem PKD 93.29.Z, a które po tym dniu nie złożą wniosku o zmianę wpisu w żadnym z trzech wymienionych wyżej rejestrów. Wobec takich podmiotów stosowane są przepisy rozporządzenia z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w brzmieniu dotychczasowym, tj. przedmiot działalności tych podmiotów w dalszym ciągu jest oznaczony kodem PKD 93.29.Z, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2023 r., przy czym termin końcowy omawianego okresu przejściowego był już dwukrotnie przedłużany, a obecnie został ustalony rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 lipca 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzenia zmieniającego rozporządzenie w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. poz. 1551).

W opisanej wyżej sytuacji konieczne jest uregulowanie w akcie prawnym rangi ustawy podstawy prawnej do przeklasyfikowania z urzędu podmiotów obecnie wykonujących działalność gospodarczą, której przedmiot jest oznaczony kodem PKD 93.29.Z, które do dnia 31 grudnia 2023 r. nie złożą wniosku o zmianę wpisu w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, Krajowym Rejestrze Sądowym lub rejestrze REGON. Bez uregulowania tej kwestii w projektowanej ustawie, po dniu 31 grudnia 2023 r. zaistniałaby luka prawna w zakresie dotyczącym przedsiębiorców zarejestrowanych, dla których przedmiot prowadzonej działalności jest oznaczony pozostawionym w mocy do końca okresu przejściowego kodem PKD 93.29.Z, a którego zmiana z urzędu na jeden z nowych kodów (PKD 93.29.A albo PKD 93.29.B) nie byłaby po tym okresie możliwa. Oznaczałoby to niemożność dalszego stosowania, w odniesieniu do przedsiębiorców, po dniu 31 grudnia 2023 r. kodu PKD 93.29.Z, przy jednoczesnym braku możliwości jego zmiany na kod PKD 93.29.A albo PKD 93.29.B.

Projektowana ustawa zawiera zatem przepisy stanowiące podstawę prawną umożliwiającą zmianę z urzędu pozostawionego w mocy kodu PKD 93.29.Z na kod PKD 93.29.B. Ustalenie tej relacji jednoznacznej pomiędzy omawianymi kodami PKD zostanie wprowadzone w rozporządzeniu Rady Ministrów wydawanym na podstawie art. 8 ust. 2 projektowanej ustawy (rozporządzenie to powinno wejść w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.). Projekt tego rozporządzenia został dołączony do projektowanej ustawy, jako materiał uzupełniający. Po wejściu w życie tego rozporządzenia zmiana z urzędu:

- 1) w CEiDG oraz rejestrze REGON pozostawionego w mocy kodu PKD na nowy kod – jest dokonywana w terminie 7 dni od dnia wejścia w życie omawianych przepisów wykonawczych;
- 2) w KRS, o ile pozwalają na to przepisy dotyczące prowadzenia tego rejestru, pozostawionego w mocy kodu PKD na nowy kod – jest dokonywana w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie omawianych przepisów wykonawczych.

Jednocześnie w przepisie art. 8 ust. 5 projektowanej ustawy zawarto istotne ograniczenie dotyczące zmiany z urzędu w rejestrze REGON pozostawionego w mocy kodu PKD na nowy kod – zmiana taka jest dokonywana wyłącznie w odniesieniu do podmiotów, które nie są wpisane do CEiDG oraz KRS. Natomiast w przypadku podmiotów wpisanych do CEiDG albo KRS zmiany w rejestrze REGON są zaciągane automatycznie w sposób wtórny – po ich wprowadzeniu w tych rejestrach.

W ocenie projektodawcy, nie zachodzi potrzeba uregulowania w przepisach przejściowych i dostosowujących innych kwestii. Poza sprawami określonymi w art. 2-8 nie wystąpią inne sytuacje,

które dotyczyłyby wpływu znowelizowanej ustawy na stosunki powstałe w czasie obowiązywania dotychczasowych przepisów.

W art. 9 proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) niektórych przepisów wprowadzających zmiany dotyczące prowadzenia rejestru REGON – przepisy te wejdą w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy;
- 2) przepisu upoważniającego zawartego w art. 8 ust. 2, który wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Wprowadzenie zmian polegających na rozszerzeniu zakresu informacyjnego rejestru REGON (m.in. adres do doręczeń, zakres informacji o jednostce lokalnej) wymaga zmian w oprogramowaniu, mających na celu rozszerzenie zakresu danych pobieranych elektronicznie (np. z rejestru PESEL, CRP KEP), dostosowanie baz danych rejestru REGON do wprowadzanych zmian, a także koniecznego dostosowania przepisów obecnie obowiązującego rozporządzenia w sprawie rejestru REGON do zmian wprowadzanych projektowaną ustawą. Jak już wyżej wskazano, zgodnie z przepisem przejściowym (art. 4 projektowanej ustawy), rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 listopada 2015 r. w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji krajowego rejestru urzędowego podmiotów gospodarki narodowej, wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń zostaje utrzymane w mocy, najwyżej przez

12 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, i może być w tym czasie zmieniane. Wszystkie ww. prace powinny zakończyć się w ciągu 12 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy.

Z kolei rozporządzenie Rady Ministrów, które zostanie wydane na podstawie art. 8 ust. 2 projektowanej ustawy, umożliwiając przeklasyfikowanie oraz zmianę z urzędu w CEiDG, KRS oraz rejestrze REGON pozostawionego w mocy kodu PKD 93.29.Z na kod PKD 93.29.B (*vide* pkt 4 wyjaśnień dotyczących przepisów przejściowych), powinno wejść w życie bezpośrednio po upływie obecnego okresu przejściowego dotyczącego równoległego stosowania dotychczasowego kodu PKD 93.29.Z oraz nowych kodów PKD 93.29.A albo PKD 93.29.B, tj. z dniem 1 stycznia 2024 r.

IX. Informacje dodatkowe

Według oceny organu wnioskującego, projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Projekt ustawy nie ma na celu wdrożenia prawa Unii Europejskiej, a organ wnioskujący nie planuje wystąpić o przedstawienie takiej opinii w trybie § 42 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Projektowana ustawy nie podlega notyfikacji do Komisji Europejskiej na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt został przekazany do opiniowania i konsultacji publicznych. Projekt został również przekazany do zaopiniowania reprezentatywnym organizacjom pracodawców wchodzących w skład Rady Dialogu Społecznego. Projekt ustawy został także skierowany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. Z uwagi na fakt, że przedmiotowa regulacja nie odnosi się do spraw objętych zadaniami związków zawodowych, nie przewiduje się przekazania projektu do zaopiniowania tym podmiotom.

Po zakończeniu konsultacji ich podsumowanie zostanie przedstawione w załączonym do projektu raporcie z konsultacji.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Głównego Urzędu Statystycznego w zakładce *Projektowanie aktów prawnych* oraz na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce *Rządowy Proces Legislacyjny*.

Przedmiotowa regulacja ma pozytywny wpływ na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt ustawy został umieszczony w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów – numer UD474.